

РЕЦЕНЗІЯ

на проєкт освітньо-професійної програми «Середня освіта. Історія та громадянська освіта»

**першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 014 Середня освіта
за предметною спеціальністю 014.03 Середня освіта (Історія та
громадянська освіта
галузі знань 01.Освіта / Педагогіка
Освітня кваліфікація: Бакалавр середньої освіти з предметної
спеціальності Середня освіта (Історія та громадянська освіта)
Волинського національного університету імені Лесі Українки**

Освітньо-професійна програма «Середня освіта. Історія та громадянська освіта» відповідає чинним нормативно-правовим актам у сфері вищої освіти України, зокрема Закону України «Про вищу освіту» (2014), Стандарту вищої освіти (2017), Концепції розвитку педагогічної освіти (2018), Концепції розвитку громадянської освіти в Україні (2022). Програма розроблена на компетентнісних засадах, чітко структурована й орієнтована на формування інтегральної, загальних, фахових та предметних компетентностей майбутнього вчителя історії та громадянської освіти.

У документі послідовно викладено мету, завдання, структуру, механізми реалізації та оцінювання результатів навчання. Програма охоплює сучасні напрями педагогічної науки, історичних та громадянознавчих дисциплін, що забезпечує міждисциплінарний характер підготовки бакалавра. Значна увага приділена розвитку цифрової, комунікативної, громадянської та методичної компетентностей, що відповідає вимогам Нової української школи.

Позитивно оцінюється логічна побудова освітніх компонентів, їх наступність і практична спрямованість. Включення педагогічних, археологічних та історико-краєзнавчих практик сприяє формуванню професійних умінь майбутніх учителів. Наявність вибірових дисциплін створює умови для індивідуалізації навчальної траєкторії здобувачів освіти.

Варто відзначити високий рівень кадрового та матеріально-технічного забезпечення, залучення фахівців-практиків, використання сучасних інформаційних технологій, електронних освітніх платформ (Moodle, OpenTest2, Office 365), а також наявність умов для академічної мобільності.

До сильних сторін програми належать:

- чітка компетентнісна структура і відповідність сучасним вимогам до підготовки педагогів;

- інтеграція історичної, громадянської та методичної складових;
- забезпечення міждисциплінарності та практичної орієнтованості навчання;
- формування готовності до інноваційної діяльності й критичного мислення;
- відповідність освітнього процесу принципам академічної доброчесності та демократичних цінностей.

Рекомендації щодо вдосконалення освітньо-професійної програми

1. Узгодити освітньо-професійну програму з Професійним стандартом «Вчитель закладу загальної середньої освіти», зокрема щодо структури професійних компетентностей, трудових функцій, умінь та результатів діяльності педагога.
2. Розширити методологічні засади програми, доповнивши компетентнісний підхід діяльнісним підходом, що забезпечує формування здатності здобувачів до проєктування, реалізації та рефлексії власної педагогічної діяльності.
3. Посилити інклюзивну складову підготовки майбутнього вчителя, зокрема шляхом уточнення змісту інклюзивної компетентності, розширення практичних модулів, роботи з кейсами та застосування технологій підтримки учнів з ООП.
4. Передбачити опанування методів педагогічного прогнозування, включно з аналізом освітніх тенденцій, моделюванням результатів навчання та плануванням педагогічних рішень у довгостроковій перспективі.
5. Інтегрувати принципи універсального дизайну в освіті в методичні курси та практичну підготовку, що сприятиме створенню максимально доступного, безбар'єрного й гнучкого освітнього середовища.
6. Сформувати в здобувачів уміння написання есе, як одного з інструментів розвитку критичного мислення, здатності до рефлексії, аргументації та академічної письмової культури.
7. Упроваджувати STEM-підходи до навчання.
8. Розвинути оцінювально-аналітичну компетентність майбутнього вчителя, зокрема у сфері формувального оцінювання, аналізу результатів навчання, відстеження динаміки розвитку учнів.
9. Розглянути можливість розширення міжнародної складової навчання (курси англійською, спільні програми академічної мобільності).
10. Варто передбачити дисципліни або модулі, спрямовані на розвиток медіаграмотності у контексті історичної освіти.

Загалом, освітньо-професійна програма є сучасною, науково обґрунтованою, методично забезпеченою та повною мірою відповідає стандартам підготовки бакалаврів у галузі освіти. Програму можна **рекомендувати** до

впровадження та акредитації як таку, що забезпечує якісну підготовку фахівців з історії та громадянської освіти.

Рецензентка:

**консультант Центру професійного
розвитку педагогічних працівників
Ковельської міської ради
Світлана Бруча**

